

ВАНЯ КОЛЕВА

Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“
vanikoleva@abv.bg

ЧИСЛАТА ОТ ЕДНО ДО ХИЛЯДА И НЯКОИ СУБЕКТНО-ОБЕКТНИ ОТНОШЕНИЯ ВЪВ ФОЛКЛОРА

Като един от основните митологични класификатори числата служат за организиране и класифициране на нещата в света. Числата се делят на четни и нечетни. Четните отразяват положителното, доброто и желателното, успеха, а нечетните – обратното: зло, незрялост, недовършен процес на инициране. Някои числа са по-заредени по отношение на значението, което се дефинира с връзката им с ритуала в по-голяма степен, отколкото останалите. Числата не показват математическия си характер – те не определят точно количествата, а по-скоро са относителен признак на множество или обратно – на изключителност, уникалност.

Числото едно е по природа нечетно и символизира началото и изконното единство, но и Твореца. Смисълът на уникалността съответства на универсалността и каноничността. То може да изрази условност, желание за възможност, но и регулярност. То може да е нулево, нереално време и пространство, но и достатъчност. Предвид житейската нестабилност и преходност, числото едно е ориентирано към един от полюсите, за разлика от другия, който обикновено е четно число: две, десет, сто. Дихотомията едно – някакво четно число създава правила, при които човек може да следи нишката на живота си. Съотношението едно към десет е символично, а в народните песни в мотиви е свързано с процеса на инициране, който по правило в народните песни преминават от едно до девет. Хилядите са знак за изобилие, неопределена сума, безкрайност. Това е желана стойност и качество, достойнство. В известен смисъл те са свързани с дълголетие или вечност, функции, които са характерни и за триста и за сто.

Ключови думи: брой, четно число, нечетно число, едно, хиляда, от едно до десет, от едно до девет